Model Question Paper for Final Theory Examination (80 Marks)

मुक्त कृषि शिक्षण केंद्र
यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक

शिक्षणक्रम – कृषि अधिष्ठान शिक्षणक्रम

AGR 201 : **मृदशास्त्राची मूलतत्त्वे आणि कार्यपद्धती**

दिनांक : --.--.---- **गुण : 80** **वेळ : 10.30 ते 13.30**

सूचना: 1. पहिल्या ओळीमध्ये प्रश्न क्रमांक आणि उप–प्रश्न लिहिल्यानंतरच उत्तर लिहिण्यास सुरूवात करा.
2. प्रत्येक उप–प्रश्नासाठी 5 गुण आहेत.
3. प्रत्येक उप–प्रश्नाचे उत्तर किमान 75 ते 100 शब्दात लिहा.

प्रश्न 1 : खालीलपैकी **कोणतेही चार** उपप्रश्न सोडवा.

a) खडक म्हणजे काय ते सांगुन खडकांची निर्मिती व विविध प्रकारांची माहिती लिहा.

b) जमिनीच्या उभ्या छेदातील विविध थरांची आकृतीसह माहिती लिहा.

c) जमिनीतील सेंद्रिय पदार्थांचे पिकांच्या उत्पादनवाढीतील महत्व स्पष्ट करा.

d) महाराष्ट्रातील जमिनीचे प्रकार सांगुन त्यांचे रासायनिक व भौतिक गुणधर्म स्पष्ट करा.

e) मृदसंधारण म्हणजे काय ? मृदसंधारणाच्या वेगवेगळ्या पध्दतीची माहिती लिहा.

प्रश्न 2 : खालीलपैकी **कोणतेही चार** उपप्रश्न सोडवा.

a) आवश्यक अन्नद्रव्ये म्हणजे काय ? वनस्पतींना लागणाऱ्या मुख्य व सुक्ष्म अन्नद्रव्यांची माहिती लिहा.

b) जमिनीची सुपिकता आणि उत्पादनक्षमता यातील फरक स्पष्ट करा.

c) सेंद्रिय खतांच्या जमिनीच्या भौतिक, रासायनिक व जैविक गुणधर्मांवर काय परिणाम होतो ?

d) जिवाणुखते म्हणजे काय ? पीक उत्पादनातील जिवाणुखतांचे महत्व स्पष्ट करा.

e) एकात्मिक खत व्यवस्थापनाविषयी सविस्तर माहिती लिहा.

प्रश्न 3 : खालीलपैकी **कोणतेही चार** उपप्रश्न सोडवा.

a) जमिनीतील विविध घटकांची आकृती काढून घटकांची सविस्तर माहिती लिहा.

b) खडक म्हणजे काय ते सांगुन खडकांची निर्मिती व विविध प्रकारांची माहिती लिहा.

c) जमिनीच्या उभ्या छेदातील विविध थरांची आकृतीसह माहिती लिहा.

d) जमिनीची संरचना म्हणजे काय ते सांगुन ती कोणकोणत्या घटकांवर अवलंबून असते ते लिहा.

e) जमिनीतील सेंद्रिय पदार्थांचे पिकांच्या उत्पादनवाढीतील महत्व स्पष्ट करा.

प्रश्न 4 : खालीलपैकी **कोणतेही चार** उपप्रश्न सोडवा.

a) जमिनीतील पाण्याचे प्रकार सांगु कोणते पाणी पिकास उपलब्ध ठरते ते स्पष्ट करा.

b) महाराष्ट्रातील जमिनीचे प्रकार सांगुन त्यांचे रासायनिक व भौतिक गुणधर्म स्पष्ट करा.

c) मृदसंधारण म्हणजे काय ? मृदसंधारणाच्या वेगवेगळ्या पध्दतीची माहिती लिहा.

d) पाणलोट क्षेत्राचे व्यवस्थापन कसे करावे यावर सविस्तर माहिती लिहा.

e) आवश्यक अन्नद्रव्ये म्हणजे काय ? वनस्पतींना लागणाऱ्या मुख्य व सुक्ष्म अन्नद्रव्यांची माहिती लिहा.